

สรุป

เด็กและวัยรุ่น

Updated ปี 2568

By พี่นุ St.nurse

เตรียมสอบสภา
สอบรวบยอด,
สอบโน้ตเรียน

-key, concept
-ภาพสีทั้งเล่ม
-เทคนิคการจำเพียบ
#เล่มลายโน้ต่านาน

St.nurse เด็ก และวัยรุ่น

ชื่อหนังสือ : St.nurse เด็ก และวัยรุ่น

ผู้เขียนและผู้จัดทำ : นางสาวอรนุช ปิยะวัฒน์กุล, นพบาลวิชาชีพ

พิมพ์ครั้งที่ 6 : พฤษภาคม, 2568

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (ISBN) : 978-616-623-884-6

โรงพิมพ์ : บริษัท สไมล์สยามนรีนติ้ง เซอร์วิส จำกัด

55-55/1 ซอยเนินสิน แขวงออเงิน เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร 10220

โทรศัพท์ 0-2153-1613-5

จัดจำหน่ายโดย : นางสาวอรนุช ปิยะวัฒน์กุล

424/41 หมู่ที่ 4 ต.บ้านใหม่ อ.เมือง จ.นครราชสีมา 30000

(สงวนลิขสิทธิ์หนังสือเล่มนี้ตามพระราชบัญญัติ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) นศ. 2558
ไม่อนุญาตให้นำส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ไปลอกเลียนแบบ ทำซ้ำเนา
ถ่ายรูป ถ่ายเอกสาร หรือวิธีใดก็ตาม และห้ามเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต
หรือช่องทางโซเชียล เช่น ไลน์ หรือวิธีใดก็ตาม ทั้งกรณีส่วนตัวและเชิงพาณิชย์
นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น
หากตรวจพบการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ มีโทษทั้งคดีอาญาและคดีแพ่ง)

สวัสดีค่ะ... St.nurse

สวัสดีค่ะน้องๆทุกคน
ฉันขอตักใจทำสรุปเล่มนี้ เพื่อรีวเเนีย่อก่อนสอบ
แบบทริคการจำ concept และ keyword เนื้อหาที่ออกสอบบ่อยๆ
(สามารถใช้เตรียมสอบได้ตั้งแต่กลางภาค-สอบสภาคการพยาบาล)

ฉันขอขอบคุณน้องโซเฟีย อาลี
ที่ช่วยอ่านและเสนอแนะเนื้อหาต่างๆ รวมทั้ง
ขอขอบคุณทุกๆคนที่อุดหนุน และเป็นกำลังใจให้ตลอด

ฉันขอเป็นกำลังใจให้น้องๆทุกคนในการเตรียมสอบ
เมื่อเรารู้สึกท้อ ให้นึกถึงวันที่เราสอบสภาคผ่านรอบแรก
วันนั้นเราจะแฮปปี้ และไม่ต้องมานั่งอ่านแก้ที่หลัง
อดทนเ็นือนาคติ สู้ๆนะคะ

สุดท้าย.....
ฉันขอกล่าวขอบคุณอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ขอนแก่น
และท่านอาจารย์ทุกท่านที่เคยได้สอน ได้ติวให้
ขอบคุณอาจารย์ที่ช่วยสอนพิเศษคนนี้...
ทำให้ดิฉันได้มีโอกาสแบ่งปันความรู้กับรุ่นน้องวิชาชีพพยาบาล

คุณความดีและเงินส่วนหนึ่งหลังหักค่าใช้จ่าย
ได้นำไปช่วยเหลือบริจาครณ. และสภบบันดิษฐ์เก่า
มาร่วมอนุโมทนาบุญด้วยกันนะคะ

ปล.น้องๆสามารถทบทวนเนื้อหาผ่านวิดีโอ
ผ่าน Youtube : st.nurse by ฉัน
IG : st.nursenotebook, หรือ Tiktok : St.nurse ได้นะคะ

ฉันซ.เจ้าของเพจ ST.Nurse

สารบัญ

1.การส่งเสริมการเจริญเติบโตและ พัฒนาการ	1
2.การส่งเสริมภาวะโภชนาการในเด็ก	10
3.การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	13
4.การดูแลเด็กเมื่อเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล	19
5.การพยาบาลทารกแรกเกิด	23
6.การพยาบาลเด็กที่มีปัญหาการติดเชื้	30
7.การพยาบาลเด็กที่มีปัญหาระบบทางเดินอาหาร	34
8.การพยาบาลเด็กที่มีปัญหาระบบทางเดินหายใจ	37
9.การพยาบาลเด็กที่มีปัญหาระบบทางเดินปัสสาวะ	42
10.การพยาบาลเด็กที่มีปัญหาต่อมไร้ท่อ	44
11.การพยาบาลเด็กที่มีปัญหาทางโลหิตวิทยาและนิโอนลาสม	46
12.การพยาบาลเด็กที่มีปัญหาระบบหัวใจ	53
13.การพยาบาลเด็กที่มีปัญหาระบบประสาท กล้ามเนื้อและกระดูก	59
14.การป้องกันและช่วยเหลือเด็กที่ได้รับอุบัติเหตุและสารพิษ	61

การส่งเสริมการเจริญเติบโต และ พัฒนาการ

สิ่งที่ต้องจำ

- 1) สูตรคำนวณการเจริญเติบโต : โจทย์ถามว่า เด็กคนนี้ เจริญเติบโตสมวัยไหม?
- 2) จำพัฒนาการในใจได้ : โจทย์ถาม การส่งเสริมพัฒนาการ

การเจริญเติบโต

ทศจำ

พม 3 เส้น = 3 kg

น้ำหนักมาตรฐาน

แรกเกิด = 3 kg

$$3 - 12 \text{ ด.} = \frac{\text{เดือน} + 9}{2}$$

$$0 - 3 \text{ ด.} = \text{นน.เพิ่ม } 30 \text{ g/d}$$

$$4 - 5 \text{ ด.} = 2 \text{ เท่าของแรกเกิด}$$

$$3 \times 2 = 6 \text{ kg} *$$

$$1 - 6 \text{ ปี} = (\text{ปี} \times 2) + 8$$

$$1 \text{ ปี} = 3 \text{ เท่าของแรกเกิด}$$

$$2 \text{ ปี} = 4 \text{ เท่าของแรกเกิด}$$

$$7 - 12 \text{ ปี} = \frac{(\text{ปี} \times 7) - 5}{2}$$

ส่วนสูงมาตรฐาน

**

$$\text{สูตร } 2-12 \text{ ปี} = (\text{ปี} \times 6) + 77$$

แรกเกิด		50 CM *
6 ด. แรก	สส. เพิ่ม 2.5 CM/ด.	6 ด. = 65 CM
6 ด. ข้าง	สส. เพิ่ม 1.5 CM/ด.	
1 ปี	1.5 เท่าของแรกเกิด	75 CM
2 ปี	1.75 เท่า	87 CM
4 ปี	2 เท่า	100 CM
13 ปี	3 เท่า	150 CM

ex. อายุ 8 เดือน $\rightarrow$ สส. แรกเกิด 50 CM

$$6 \text{ ด. แรก} \rightarrow 2.5 \text{ CM} \times 6 = 15$$

$$2 \text{ ด. ข้าง} \rightarrow 1.5 \text{ CM} \times 2 = 3$$

$$\therefore \text{อายุ 8 ด. ความสูง } 50 + 15 + 3 = 68 \text{ CM}$$

การประเมินภาวะโภชนาการ

$$W/A, H/A, W/H = \frac{\text{ที่วัดได้} \times 100}{\text{ค่ามาตรฐาน}}$$

ระดับความรุนแรง ของการขาดสารอาหาร	W/A Weight for age	H/A Height for age	W/H weight for height
ปกติ	> 90 %	> 95 %	> 90 %
เล็กน้อย	75-90 %	90-95 %	81-90 %
ปานกลาง	60-74 %	85-89 %	70 %
รุนแรง	< 60 %	< 85 %	< 70 %

ตบ. ปัสสาวะ : เด็กชาย 3 ขวบ นน. 10 kg ภาวะโภชนาการ

$$\text{สูตร} \quad \frac{\text{ที่วัดได้} \times 100}{\text{ค่ามาตรฐาน}}$$

ชาย 3 ขวบ

$$\begin{aligned} \text{สูตร} \text{ นน. มาตรฐาน} &= (\text{ปี} \times 2) + 8 \\ &= (3 \times 2) + 8 \\ &= 14 \text{ kg} \end{aligned}$$

$$\therefore \frac{10 \times 100}{14} = 71.42 \%$$

เทียบตาราง W/A = ทดสารอาหารปานกลาง